

Sinnikäs kolonialismi: alkuperäiskansaisuus ja kehityksen politiikka

MARJO LINDROTH JA HEIDI SINEVAARA-NISKANEN

ABSTRACT
Resilient colonialism: Indigeneity and the politics of development

Rapid and unpredictable global changes have given birth to a political ethos of resilience. In the midst of calls for preparedness, international politics has re-discovered the (allegedly) innate qualities of indigenous peoples that enable them to adapt to and accommodate change. The peoples' exemplary resilience has been deemed empowering, not only for themselves, but for the planet as a whole. However, as we argue, the seemingly well-meaning and benign political celebration of resilient indigeneity continues marginalization and othering, practices that are often considered to belong to the colonial past. The article engages in a critical discussion on indigeneity, colonialism and resilience – topics that have yet to be brought into a dialogue with one another. With reference to contemporary political initiatives of the United Nations and the Arctic Council, we illustrate the ways in which the political focus on and desire for indigenous resilience continue the age-old expectation that indigenous peoples will adapt, endure and persevere. Resilience enables colonial practices to persist; it is yet another façade allowing those in power to continue to order time and to ignore the relevance of the past and current injuries indigenous peoples have endured. The violence of resilience lies in its insistence that those whose only option so far has been to adapt continue to do so without any guarantees of better circumstances.

Johdanto

Alkuperäiskansojen sopeutumiskyky maailman muutoksiin on saanut kansainvälisen politiikan huomion. Alkuperäiskansaisuudesta on tullut resilienssin – lannistumattoman sinnikkyuden, sopeutuvuuden, mukautumisen ja joustavuuden – esikuva ja jotakin, jonka varaan kehitystä ajatellaan voitavan rakentaa. Tässä paperissa tarkastelemme, miten oletamus alkuperäiskansojen sinnikkyydestä tuottuu osaksi nykypäivän kansainvälistä politiikkaa ja sen visiota elämästä nopeasti muuttuvassa ympäristössä. Väitämme, että poliittinen kiinnostus alkuperäiskansaisuuden sinnikkyyteen ja sopeutuvuuteen jatkaa kolonialistisia käytäntöjä. Artikkelit ottaa osaa sinnikkyysvaatimuksesta käytävään kriittiseen keskusteluun ja sen uusi avaus on resilienssiodotusta ja alkuperäiskansaisuutta läpileikkaavien valtautuvuuksien esiintuominen. Niin politiikassa kuin tutkimuksessa on tähän asti juhlistu alkuperäiskansojen sinnikkyyttä rohkaisevana ja voimauttavana asiana.

Kolikon kääntöpuoli, tapa jolla resilienssi tarjoaa väylän ja perustelut kontrolloivalle vallankäytölle, on jäänyt huomiotta. Purkamalla alkuperäiskansaisuuteen kohdistuvia poliittisia sinnikkyysodotuksia, osoitamme näiden odotusten yhtäläisyyden aiempaan alkuperäiskansaisuuteen kohdistuneeseen toiseuttamiseen.

Resilienssistä on tullut poliittinen muotiana pohdittaessa kehityksen suuntaa maailman muutosten keskellä (esim. Chandler ja Coaffee 2017). Ajatus sopeutuvuudesta on vakiinnuttanut paikkansa keskusteluissa riskien hallinnasta ja epävarmuuteen varautumisesta. Sinnikkyyttä ja sen vahvistamista tarjotaan ratkaisuna tulevaisuuden ennustamattomuuteen (esim. Walker ja Cooper 2011; Welsh 2014). Alun perin luonnontieteellinen käsite on raivannut tiensä erityisesti ilmastonmuutosta ja maailmanlaajuisista hyvinvointia koskeviin keskusteluihin. Sinnikkyuden ajatus on tullut myös osaksi muun muassa puhetta köyhyyden vähentämisestä ja globaalista tulonjaosta. Resilienssi pitää sisällään, kuten Marc Welsh (2014,

21) on tiivistänyt, lupauksen mahdollisuudesta ymmärtää muutosta ja siten varautua siihen. Sopeutuminen käsitetään keinona lieventää muutosten epätoivottuja seurauksia.

Englanninkieliselle sanalle *'resilience'* ei ole suomenkielessä täysin yhteneväistä vastinetta. Sinnikkyys, sopeutuvuus, joustavuus, mukautuvuus, taipuvuus, lannistumattomuus, sitkeys, kimmoisuus, sielokyky, kestävyys ja palautumiskyky ovat kaikki sanoja, joita on käytetty kuvaamaan ilmiötä ja tavoiteltavaa toiminnan tilaa. Koska mikään näistä sanoista ei tyhjentävästi tavoita *resilience*-sanan merkitystä, tasapainoillemme sanojen kanssa. Käytämme tässä tekstissä edellä mainittuja sanoja ja englanninkielistä johdettua sanaa resilienssi synonyymisesti ja toisiaan täydentävästi. Suorissa lainauksissa, jotka olemme kääntäneet englanninkielisistä teksteistä, on samaa vaihtelevuutta. Alkuperäisten tekstiotteiden sanamuodot ovat tarkistettavissa loppuviitteistä.

Alkuperäiskansat ovat yksi erityinen ryhmä, johon kansainvälinen politiikka on kohdistanut sopeutumisen vaatimusta. Yhdistyneet kansakunnat (YK) ja Arktinen neuvosto, kansainvälisinä, tunnustettuina ja alkuperäiskansojen poliittisen toiminnan näkökulmasta usein esimerkillisinä pidettyinä organisaatioina, ovat politiikan suunnannäyttäjiä (Axworthy ym. 2012; Dahl 2012). Yhtä lailla ne ovat esimerkkejä poliittisista organisaatioista, jotka ovat enenevässä määrin nostaneet esiin keskustelua sopeutumisesta ja alkuperäiskansoista. Havainnollistaaksemme kansainvälisen politiikan sinnikkyyttä korostavaa tahtotilaa hyödynnämme YK:n ja Arktisen neuvoston viimeaikaisia keskusteluja ja näiden foorumeiden toimesta tehtyjä aloitteita. Huomiomme kiinnittyy siihen, kuinka näiden foorumien tuottama puhe sinnikkyudesta ja alkuperäiskansaisuudesta tulee osaksi kolonialismin jatkumoa. Tarkastelumme keskiössä eivät ole poliittisten foorumien yksittäiset kielelliset ja rakenteelliset teot, joilla ymmärrystä alkuperäiskansojen sinnikkyudesta rakennetaan, vaan laajempi kysymys siitä, kuinka kansainvälispoliittisesti vallitseva sinnikkyysodotus kytkeytyy nykypäivän toiseuttaviin käytäntöihin.

YK:n ja Arktisen neuvoston politiikka ja siihen kytkeytyvä tutkimus on ollut kiinnostunut tunnistamaan alkuperäiskansojen resilienssiä ja tukemaan sen kehitystä. Nämä foorumit ovat muun muassa korostaneet alkuperäiskansojen roolia ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämisessä ja alkuperäiskansatiedon hyödyntämistä sopeutumistoimenpiteissä. Tuoreita

esimerkkejä kansainvälisen politiikan kaipuusta alkuperäiskansojen tiedon äärelle ovat muun muassa YK:n alaisen tutkimus-, koulutus- ja kulttuurijärjestön alkuperäiskansa- ja paikallistietoa tukeva ohjelma (UNESCO 2018) sekä Arktisen neuvoston puitteissa muotoiltu sinnikkyyttä ja sopeutumista käsittelevä popularisoitu tiederaportti (Arctic Resilience Report 2016). Alkuperäiskansat ja heidän tietonsa on asetettu keskeiseen rooliin globaalien ongelmien ratkaisussa ja, kuten Brad Coombes, Jay Johnson ja Richard Howitt (2012, 692) osuvasti toteavat, alkuperäiskansaisuuteen liitetään odotus kyvystä vastata maapalloa väistämättömästi kohtaaviin haasteisiin.

Globaali poliittinen tietoisuus jatkuvan varautumisen tarpeesta ja ennakoimattomasta muutoksesta näyttäisikin uudelleenjäsentäneen valtioiden ja alkuperäiskansojen välistä historiallista asetelmaa. Alkuperäiskansojen sosiaalinen, poliittinen, taloudellinen ja maantieteellinen marginaalisuus, jonka perusteella heidät voitiin ennen sivuuttaa, näyttää nyt ratkaisun avaimena. Jos historiallisesti alkuperäiskansaisuus oli jotain, jota haluttiin (poliittisesti) muuttaa tai josta haluttiin eroon, sopeutumisvaatimuksen ja -tietoisuuden kautta siitä on muotoutunut toivottava esimerkki tämän päivän sinnikkästä selviytymisestä. Vaikuttaisi, että alkuperäiskansat olisivat viimein saaneet kansainvälisen yhteisön hyväksynnän ja suojelun.

Tämä teksti haastaa olettaman sinnikkyyspuheen sisältämästä muutoksen lupauksesta. Huomiomme on kansainvälisen politiikan tahto- ja tavoitetiloiissa, jotka edellyttävät alkuperäiskansoilta sinnikkyyttä, ei siinä ovatko alkuperäiskansat tosiasiallisesti sopeutuvia. Tarkastelemme poliittista vaatimusta sinnikkyudesta alkuperäiskansaisuuden hallintana ja väitämme, että se jatkaa saumattomasti kolonialistisia käytäntöjä. Teksti nivoo yhteen kriittisiä keskusteluja jälkikolonialismista, alkuperäiskansaisuudesta ja sinnikkyudesta uusliberaalina vallankäyttönä.

Turva(ttomuus) epävarmuuden ajassa

Sinnikkyyttä edellyttävää ongelmaistumista leimaa kysymys vaillinaisuudesta: tapahtumat ovat odottamattomia, tuntemattomia, ennustamattomia ja hallitsemattomia.¹

(Aradau 2014, 78)

Kansainvälisen politiikan kiinnostus yksilöiden ja yhteisöjen sinnikkyteen juontaa juurensa muuttu-

vasta maailmantilanteesta. Claudia Aradaun (2014, 78) sanoin epävarmuus ja -tietoisuus kilpistyvät termiin ”un-ness”: kyvyttömyyteen ennakoita, tietää tai hallita tulevaa. Kasvava ympäristöllinen epävarmuus ja sen aikaansaamat ennakoimattomat ja monitahoiset muutokset ovat rikkoneet kuvaa maailmasta ja politiikan mahdollisuuksista tarjota turvaa. Poliittinen käsitys kehityksestä – vaikka (kenties) joskus väittikin pyrkivänsä edistämään globaalia turvallisuutta ja kaikkien hyvinvointia – on nopeasti omaksunut ymmärryksen turvattomuudesta osaksi maailman nykytilaa. Tässä muutoksen ja ennakoimattomuuden ajassa politiikka tarjoaa sopeutumista väylänä tulevaisuuteen (Chandler ja Coaffee 2017; Evans ja Reid 2014; Grove 2018; Sörensen ja Söderbaum 2012).

Käsitys sinnikkästä sopeutumisesta selviytymisen avaimena on hiipinyt luonnontieteellisestä tutkimuksesta ihmistieteisiin samassa tahdissa muuttuvan ilmaston ja olosuhteiden kanssa. *Resilience*-käsitteen alkuperä on pyrkimyksessä tarkastella ekosysteemin kykyä palautua ja mukautua muuttuviin olosuhteisiin. Ympäristötieteinen sopeutumiskeskustelu on korostanut kykyä selvitä stressitekijöistä ja ”palautua ennalleen”. Lähestymistapa kytkeytyy tiiviisti sopeutumisen (*adaptation*) ja haavoittuvuuden (*vulnerability*) teemoihin, mutta sen erityinen näkökulma on ”kimmoisuudessa”, kyvyssä sietää ja lopulta palautua jalostuneempaan. Ajatus sinnikkyydestä on sittemmin otettu käyttöön myös ihmistieteissä. Vaikka käsite ei alun perin ollut poliittinen, globaalien ympäristöhuolen myötä se on muuntunut politiikan käyttämäksi keinoksi mitata ja kartoittaa yksilöiden ja yhteisöjen elinvoimaa ja kyvykkyyttä (Walker ja Cooper 2011; Welsh 2014).

Alkuperäiskansoista on tullut yksi erityinen ryhmä, johon globaali muutos- ja huolipuhe on kohdistanut sinnikkyyden vaatimusta. Alkuperäiskansojen haavoittuva ja ilmastomuutoksille altis asema on laajasti tiedostettu ja kansainvälisen politiikan kehitysohjelmat ovat myös ottaneet sen lähtökohdakseen. Muun muassa vuonna 2016 julkaistu arktista resilienssiä koskeva popularisoitu tiederaportti kuvaa, kuinka alkuperäiskansoille tyyppillistä taitoa sopeutua tarvitaan tulevaisuuden muutosten edessä. Raportti korostaa, kuinka alueen ihmisten ja ympäristön tulee ”sopeutua ja jopa muuntua tarpeen mukaan”² (Arctic Resilience Report 2016, xii). Poliittikka onkin herännyt ylistämään alkuperäiskansaisuuteen liitettyjä tiedollisia ja taidollisia sopeutumisen ominaisuuksia. Samalla tavoin tutkimukset ympäristöllisestä ja sosiaalisesta resilienssistä ovat nostaneet alkuperäiskan-

sat esimerkeiksi ihmisryhmiä, joilla on erityisiä valmiuksia sinnikkyyteen. Stephanie Rotarangi ja Darryn Russell (2009, 209) jopa argumentoivat sosiaalista ja ekologista sitkeyttä käsittelevässä artikkelissaan, että ”alkuperäiskansaisuus on sinnikkyyttä”³.

Olemme aikaisemmissa teksteissämme tarkastelleet tapoja, joilla sinnikkyyden, sopeutumisen ja haavoittuvuuden teemat kytkeytyvät kansainvälisen politiikan ymmärryksiin alkuperäiskansaisuudesta (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2013; 2014; 2016; 2018). Analyysimme kohteina ovat olleet YK:n ja Arktisen neuvoston puitteissa esitetyt kannanotot sekä näiden foorumien alaisuudessa tuotetut asiakirjat ja yleistajuiset tiederaportit. Tutkimuksemme on nostanut esiin niitä moninaisia ja nyansoituja muotoja, joilla kansainvälisen politiikan ymmärrys alkuperäiskansaisuudesta kytkeytyy olettamuksiin alkuperäiskansojen sinnikkyydestä, sopeutuvuudesta ja palautumiskyvystä. Nämä ovat myös toiminnan edellytyksiä, jotka poliittiset alkuperäiskansaryhmät tunnistavat. Tutkimuksemme keskiössä on ollut alkuperäiskansaisuus kansainvälistä poliittisesti tuotettuna kategoriana, ei yksilöiden identiteetteinä tai esimerkiksi ryhmäidentifikaationa. Huomionarvoista on, että politiikan käyttämä kategoria ’alkuperäiskansaisuus’ (*indigeneity*) on hyvin essentialisoitunut. Olemmekin keskustelleet alkuperäiskansaisuudesta kansainvälisen politiikan fantasiana, joka pohjautuu outouttavaan toiseuttamiseen (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2018).

Tutkimuksemme edetessä olemme palanneet tarkastelemaan kansainvälisen politiikan näkyvää, niin sanottua suurta linjaa sekä purkamaan vallankäytön ja sinnikkyysodotusten toisiinsa kytkeytyviä elementtejä. Jos sinnikkyysspuhe ennen naamioitui ilmasto- huoleksi, sopeutumiskeskusteluksi tai haluksi ennakoita haavoittuvuuksia, nyt siitä on tullut kansainvälisen politiikan valtavirtaa, myös YK:ssa ja Arktisessa neuvostossa. Tässä artikkelissa hyödynnämme näiden poliittisten organisaatioiden resilienssiä koskevia aloitteita ja raportteja avataksemme vallankäyttöä, jonka väitämme piiloutuvan tähän valtavirtapuheeseen. Analyttinen katseemme kiinnittyy sinnikkyysskeskustelun ja kolonialismin kytköksiin, joita paikannamme tekstissä olevien otteiden avulla.

Arktisen neuvoston ja YK:n puitteissa on keskusteltu ja tuotettu enenevässä määrin tietoa alkuperäiskansojen roolista globaalissa sopeutumisessa ja tulevaisuuden epävarmuuksien kohtaamisessa. Arktista inhimillistä kehitystä tarkasteleva raportti totesi jo vuonna 2004, kuinka ”arktisten kulttuurien ja yhtei-

söjen vastarinta ja sinnikkyys ovat olleet yhtä vaikuttavia kuin ne muutokset joihin he ovat tähän mennessä menestyksellisesti sovitautuneet⁴ (Arctic Human Development Report 2004, 45). Samalla tavoin YK:n sihteeristön alainen talous- ja sosiaaliasioiden osasto (Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat) on nostanut paikallisen ja alkuperäiskansatiedon keskiöön. Sen vuosittain julkaisema maailman taloudellista ja sosiaalista tilaa kartoittava katsaus keskittyi vuonna 2016 ilmastonmuutoksen ja resilienssin kysymyksiin. Katsaus kiinnittää erityistä huomiota tiedon ulottuvuuteen epävarmuuden lieventämisessä. Kuten selvitys toteaa:

Koska ilmastonmuutoksen voimakkaimmat ja suurimmat vaikutukset koetaan paikallisella tasolla, tavoitteiden ja riskien kartoittaminen (tai yksilöiminen) voi suuresti hyötyä paikallisille yhteisöille karttuneesta tiedosta. ... Paikallisen tiedon tavoittaminen on tuonut merkittäviä hyötyjä ilmastoresilienssin suhteen.⁵

(World Economic and Social Survey 2016, 89)

Sen lisäksi, että nämä poliittiset foorumit ovat kiinnittäneet erityistä huomiota alkuperäiskansoihin ja puhuvat paikallisyhteisöistä esimerkillisinä sopeutujina, ne korostavat alkuperäiskansojen perinteisen paikkaan sidotun tiedon roolia muutoksiin vastaamisessa. Perinteinen, ympäristöönsä kiinteästi sitoutunut ja yhteisöperustainen tieto, jota alkuperäiskansoilla ajatellaan olevan, kuvataan mahdollisuutena ja hyödyllisenä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin seurauksiin vastaamisessa. Vaikka poliittinen puhe sinnikkyydestä ei lupaaakaan varmuutta tai turvaa tulevien epävarmuuksien edessä, alkuperäiskansoille siihen näyttäisi sisältyvän lupaus globaalisti huomioon ottavammasta ja ”kuulevammasta” tulevaisuudesta. Vaikuttaisikin, että alkuperäiskansojen kulttuurisesti ja poliittisesti toiseutettu asema olisi jalostunut arvostetun tietäjän ja toimijan rooliksi (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2013).

Alkuperäiskansaisuus: sopeutuvasta sinnikkääksi?

[A]suaan yhdellä maailman vaihtelevimmista ympäristötyypeistä arktisen alueen ihmiset ja erityisesti alkuperäiskansat tietävät paljon sinnikkyydestä.⁶

(Arctic Resilience Report 2016, xvi)

Alkuperäiskansaisuuden on nähty kuvastavan monella tavalla subjektiviteettia, johon globaali muutospuhe viittaa sinnikkäänä. Se ymmärretään, länsimaisella mittapuulla, marginaalisena, syrjäisenä, kehittyvänä ja luonnosta riippuvaisena. Tämän poliittisen ymmärryksen taustalla on osittain alkuperäiskansojen nykyhetken tilanne, mutta erityisesti historiallinen näkökulma. Alkuperäiskansojen perinteiset luonnovarapohjaiset elinkeinot, suhde maahan ja luontoon, syrjäiset asuinpaikat sekä ympäristösidonnaiset kulttuurit ovat historiallisesti edellyttäneet suurta kykyä sopeutua ja ylläpitää omaa elämäntapaa muuttuvissa olosuhteissa. Kolonialistisina aikoina alkuperäiskansoihin kohdistettu sopeutumisen vaade oli hyvin konkreettinen niin ruumiin kuin mielen osalta: sopeutumista edellytettiin fyysisessä ulkonäössä, puhutussa kielessä, kulttuurin harjoittamisessa sekä esimerkiksi tavoissa asua ja harjoittaa omaa elinkeinoa (Sylvester 2006). Sopeuttaminen tarkoitti alkuperäiskansaisuuden muovaamista ja muuttamista (Coulthard 2014; Veracini 2015; Watson 2015).

Kyky sopeutua onkin tuonut alkuperäiskansoille jatkuvuutta niin ympäristön ja elinolojen muuttuessa kuin kolonialismin ja globalisaation ristipaineissa. Sopeutuminen on myös merkinnyt sovitautumista hallitsevan poliittisen ja oikeudellisen järjestyksen vaatimukseen (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2014; 2016). Raaimmassa merkityksessään tämä on kuitenkin tarkoittanut alkuperäiskulttuurien, elinkeinojen ja hallintajärjestelmien osittaista tai kokonaista katoamista (Green 2007; Kuokkanen 2011). Oletuksella, että alkuperäiskansat ovat joustavia ja että he sopeutuvat, on siis pitkä ”perinne”. Tähän kysymykseen mukautumiskyvystä globaalia muutosta koskevat ihmis- ja ympäristötieteelliset tutkimukset myös toistuvasti palaavat (esim. Coombes ym. 2012; Galloway-McLean ym. 2017; Hoverlsrud ja Smit 2010). Alkuperäiskansayhteisöjen taidosta sopeutua on tuotettu ratkaisu mitä moninaisimpiin haasteisiin niin yhteisöjen sisällä kuin maailmanlaajuisesti. Myös alkuperäiskansat itse ovat ajatelleet sinnikkyyttä yhteisöllisenä resurssina ja voimavarana (Thomas ym. 2016).

Vaikka sopeutuminen oli historiassa ainut annettu vaihtoehto, alkuperäiskansojen sitkeys harjoittaa omaa kulttuuriaan sekä heidän kiinteä side asuttuun ja elettyyn maahan olivat myös epätoivottuja esteitä kolonialistiselle projektille. Alkuperäiskansojen sinnikkyys ”olla olemassa” uhmasi kolonialistista järjestystä ja oli hidaste valloittajien etenemiselle. Huomiota onkin, että se mitä ennen pidettiin poliit-

tisesti hankalana ja kiusallisena, on nyt muuttunut juhlitukseksi piirteeksi. Nykypäivän kansainvälinen politiikka on kiinnostunut juuri niistä alkukantaisina pidetyistä ominaisuuksista (esim. perinteinen tieto, ympäristösuhde, kulttuuri ja yhteisöllisyys), joista alkuperäiskansat haluttiin ”sopeuttaa” pois. Aiemmin marginalisoitu ja kolonisoitu alkuperäiskansaisuus onkin politiikan silmissä muovautunut ylivertaiseksi sopeutujaksi, joka on valmis sopeutumaan oletettujen sisäsyntyisten ominaisuuksiensa perusteella, ei kolonialismin tuottamien ehtojen ja vaatimusten seurauksena. Väitämme, että poliittisesti ohjautta sinnikkyysvaatimuksesta on tullut väylä toiseuttavien käytäntöjen jatkamiselle. Alkuperäiskansaisuuden sinnikkyuden korostaminen jatkaa luontevasti alkuperäiskansoihin historiallisesti kohdistunutta sopeutumisen vaatimusta. Kysymys alkuperäiskansaisuudesta ja sopeutuvuudesta on erityisen mielenkiintoinen, koska kolonialistinen historia on kiinnittynyt oletukseen mukautumisesta. Alkuperäiskansojen osoitettu kyky sopeutua nivoutuu kolonialistiseen käsitykseen alkuperäiskansaisuudesta alati mukautuvana: sinnikkyys nähdään itsestään selvänä osana alkuperäiskansaisuutta.

Vaikka jälkikolonialistinen tutkimus on haastanut nykypäivän politiikkaa ja sen näennäisesti mukaan ottavia ja hyvää tarkoittavia käytäntöjä, kysymys alkuperäiskansoihin kohdistuvasta sinnikkyysodotuksesta on toistaiseksi välttänyt kriittisen tarkastelun. Aikaisempi tutkimus on nostanut esiin, kuinka poliittisen ja oikeudellisen tunnustamisen prosessit ovat osa alkuperäiskansaisuuden hallintaa. Kirjoittajat, kuten Jeff Corntassel (2008), Sheryl Lightfoot (2015), Kathleen Birrell (2016) sekä Samantha Balaton-Chrimmes ja Victoria Stead (2017), ovat tuoneet näkyväksi institutionaalisen mukaan ottamisen osittaisuutta. Heidän analyysinsä ovat paljastaneet näiden poliittisten ja oikeudellisten mekanismien tosiasiallisen kyvyttömyyden muuttaa valtasuhteita valtioiden ja alkuperäiskansojen välillä. Kriittistä keskustelua ovat yhtä lailla herättäneet kolonialististen valtioiden sosiaalipoliittiset toimenpiteet ja niihin piiloutuva marginalisointi (Povinelli 2011; Strakosch 2015; Sutton 2009). Useat alkuperäiskansatutkijat ovat myös asettaneet kyseenalaiseksi koko tavan, jolla kolonialistiset valtiot oikeuttavat ja perustelevat olemassaolonsa (Alfred 2005; Coulthard 2014; Simpson 2017). Yhteistä näille kriittisille keskusteluille on huomio kolonialismin läsnäolosta nykypäivän politiikassa ja vallankäytössä.

Siitä huolimatta, että aikaisempi tutkimus on osoittanut sopeutumisaatimuksen historiallisen ongelmallisuuden, ei tämän päivän sinnikkyysodotusta ole ajateltu kysymyksenä vallankäytöstä. Päinvastoin, odotukseen alkuperäiskansojen sinnikkyudesta sisältyy lupaus sen mahdollisesti käänteentekevistä merkityksestä. Siitä on tuotettu (positiivinen) ratkaisu muuttuvan maailman epävarmuuteen. Osoitamme kuitenkin, kuinka alkuperäiskansaisuuteen kohdistettu poliittinen vaatimus sinnikkyudesta itse asiassa toimii käyttövoimana epätasa-arvoisille valtasuhteille.

Valikoiva ja vastuullistava ympäristöhuoli

*He ovat ihmisiä, jotka ovat olleet vähiten osallisina ilmastonmuutoksen aiheuttamisessa, mutta silti juuri he ovat vaarassa menettää kotinsa, työnsä ja jopa henkensä ilmastonmuutoksen lisääntyvien seurausten takia.*⁷

(Ban Ki-moon 2015a)

YK:n entinen pääsihteeri Ban Ki-moon kuvasi näillä sanoilla vuonna 2015 käynnistettyä ympäristöresilienssialoitetta, joka on kiteytetty sanoihin ”ennakoi, omaksu, uudistu” (Climate Resilience Initiative: Anticipate, Absorb, Reshape, A2R). Ohjelma on kohdennettu heille, jotka ovat haavoittuvaisimpia ilmastonmuutoksen vaikutuksille ja jotka ovat vaarassa menettää kotinsa ja toimeentulonsa muuttuvien ilmasto-olosuhteiden seurauksena. Ohjelman lyhyt esittelyvideo (A2R aloite 2015) kuvaa ihmisiä syrjäisillä maaseuduilla ja kehittyvien maiden olosuhteissa ja muistuttaa tarpeesta sopeutua ilmastonmuutokseen ja olla sinnikäs. Videon sanoma on, että niin paikallisista luonnonvaroista elinkeinonsa saavien kuin urbaania elämää elävien tulisi sopeuttaa elämäntapansa väistämättömään muutokseen. Vaikka videolla puhutaan ”meistä kaikista”, visuaalinen sanoma on kohdennettu erityisesti joillekin. Esittelyvideon kuvat tuottavat sinnikkyuden vaatimusta ja lupausta heille, jotka elävät sulavien jäätiköiden reunoilla, köyhyillä viljelysmailla, kuivuissa erämaissa ja häviävissä sademetsissä. Kertomus ilmastosinnikkyudesta kaikkia koskevana ja riskejä vähentävänä keskittyy lopulta vain heihin, joille sopeutuminen on ainoa vaihtoehto. Kyseisen YK:n ohjelman oletuksena onkin, että he, jotka ovat vähiten osallisia muutoksen aikaansaamiseen, ovat nyt niitä, joilla tulisi olla suurin kyky sopeutua.

Resilienssiä koskeva kriittinen tutkimus on nostanut esiin sopeutumisen vaatimukseen sisältyvän hallinnan ja valikoivuuden. Samalla kun sinnikkyysodotus on muotoutunut perusteluksi sille, miksi politiikan ei (enää) tarvitse tai se ei pysty tarjoamaan turvaa, on yksilöiden ja yhteisöjen omaa vastuuta korostettu. Muuttuvan maailman realiteeteissa tarjolla on itsenäisyyttä niin muutosten kohtaamisessa kuin niistä selviämisessä (esim. Chandler ja Coaffee 2017; Chandler ja Reid 2016). Suuntaus haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien vastuullistamiseen on saanut alkunsa kansainvälisessä kehityspolitiikassa jo 1970-luvulla. Näennäisesti hyvántahoiset pyrkimykset voimauttaa heikommassa asemassa olevia ovat edellyttäneet, että yksilöt ja yhteisöt pärjäävät jatkossa omillaan (Agrawal 2005; Li 2007). Nykypolitiikka, jota tehdään sinnikkyyskeskustelun pohjalta, on vain voimistanut tätä suuntausta (Grove 2018, 43). Muun muassa Brad Evans ja Julian Reid (2014) ovat osoittaneet ajankohtaisessa kritiikissään, kuinka vaatimus sopeutumisesta kohdistuu usein juuri heikommassa asemassa oleviin. Vaikka sinnikkyyspuheeseen sisältyy oletus muutoksen mahdollisuudesta, tosiasiallisesti vaatimus sopeutumisesta syventää sosiaalisia ja yhteiskunnallisia eroja. Esimerkiksi Karin Siegmännin (2010) analyysi työperusteisesta muutosta kehittyvissä maissa ja sukupuolen roolista osana sitä osoittaa, kuinka sinnikkyuden vaatimus pahimmillaan tuottaa sisäisiä erontekoja ja kertautuvaa vähäosuutta jo ennestään marginalisoitujen kesken.

Kriittinen resilienssitutkimus onkin tarttunut tapaan, jolla sinnikkyuden odotus ja sopeutumisen vaade kohdennetaan tietyille ihmisryhmille. Tällaisina ovat näyttäytyneet erityisen haavoittuvina pidetyt globaalit ryhmät kuten köyhät, lukutaidottomat ja maantieteellisesti syrjässä asuvat. Poliittisessa kehitysdiskurssissa nämä usein uhreina tai marginalisoituina ymmärretyt ihmisryhmät on myös nähty uhkana tai mahdollisena riskinä, johon pitää puuttua. Vanessa Pupavac (2005) on käyttänyt termiä terapeutinen hallinta kuvaamaan kehityspolitiikan käännettä heikommassa asemassa olevien turvaamisesta yleisen yhteiskunnallisen tunnetilan hallitsemiseen. Yksilöiden kykyjä, itsestä lähtevien muutosten mahdollisuuksia ja kollektiivisia voimavaroja korostavan politiikan päämääränä on ollut voimauttaa heikommassa asemassa olevia ja luoda heihin uskoa tulevaan. Poliitiikka on hyödyntänyt näennäisesti kannustavia, empaattisia ja rohkaisevia keinoja yksilöiden ja yhteisöjen tarpeiden tunnustamiseen. Tämän terapeut-

tisen otteen takana on, kuten Pupavac toteaa, yhtäältä yhteiskunnallinen haluttomuus korjata vallitsevaa epäsuhtaa ja toisaalta tarve tarjota heikommassa asemassa oleville ihmisryhmille, jotka äärimmäisissä tilanteissa voisivat horjuttaa yhteiskunnan vakautta, edes jotakin. Sympatisoiva suhtautuminen köyhyyden poistamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseen tai esimerkiksi alueellisen epätasa-arvon tasoittamiseen ei ole tarkoittanut muutoksia taloudellisissa, poliittisissa tai sosiaalisissa rakenteissa: näiden yksilöiden ja yhteisöjen ainoa voimavara ovat he itse.

Kansainvälisen politiikan tahto vastuullistaa tiettyjä ryhmiä kohdentamalla sanomansa heihin on selkeästi havaittavissa myös aiemmin esitellyllä YK:n sopeutumista koskevan aloitteen videolla (A2R aloite 2015). Merkille pantavaa on, että marginaalissa jo olevien tulee valmistautua ympäristön muutokseen, hyväksyä sen negatiiviset seuraukset ja silti sinnikkyydellään edesauttaa kehitystä. Samanlaista vastuuta ei edellytetä heiltä, joiden asema on poliittisesti, maantieteellisesti ja taloudellisesti turvattu.

Tavat, joilla sinnikkyuden vastuut rakentuvat ja eriytyvät on kytketty uusliberaaliin vallankäyttöön. Sopeutumisen vaade ja sen subjektiin menevä hallinta on nähty kiinteänä jatkumona markkinatalouden ja laskennallisuuden perustuvalla järjestykselle. Kriittinen tutkimus on muistuttanut, ettei epävarmuus ole itsestään syntyvä tilanne tai olosuhde vaan poliittisesti valittu lähestymistapa, jonka kautta erilaisia väliintuloja perustellaan (Joseph 2013; Welsh 2014). Uusliberaali ymmärrys yksilöiden ja yhteisöjen mahdollisuuksista ja vastuista edistää taloudellista, sosiaalista ja poliittista asemaansa (Dean 1999; Larner 2005; Larner ja Walters 2004; Lemke 2012) on vahvasti osa poliittista sopeutumispuhetta. Sinnikkyuden ja sopeutumisen kysymyksistä on myös tullut arvioinnin kohteita: sopeutuminen on suorite, jonka onnistumista arvioidaan ja mitataan. ”Kustannustehokkaimmillaan”, uusliberaalein termein ilmaistuna, valtion ei ole tuottavaa kantaa vastuuta, koska yksilöiden edellytetään turvaavan itsensä ja elämissensä edellytykset. Yksilöiden ja yhteisöjen ”sinnikkyuden aktivointi” on korvannut suoran ylhäältä päin tulevan kontrollin. Jos historiallisesti sopeutumista vauhditettiin pakottamisella, väkivallalla tai sen uhallla, uusliberaali politiikka naamioi vallankäyttönsä näennäiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön (uusliberaalin politiikan keinoista Brown 2015, 126–127).

Kuten edellä siteeratut kansainvälisen politiikan aloitteet sinnikkyuden kehittämiseksi osoittavat, al-

kuperäiskansat ovat erityinen vastuullistettava ryhmä. Poliitiikan silmissä alkuperäiskansaisuuteen kiteytyy ominaislaatuinen kyky sovittautua olemassa oleviin (muuttuviin) olosuhteisiin ja selviytyä. Tämä ominaisuus on juuri sitä, mitä uusliberaali maailma toivoo ja edellyttää subjekteiltaan. Vaikka sinnikkyys voi olla alkuperäiskansoille mahdollistava, se ei poista resilienssiodotukseen sisältyvää poliittista vallankäyttöä ja väliintuloa (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2016). Samalla kun sinnikkyydestä on tullut uusi toiminnan edellytys ja alkuperäiskansaisuutta kuvaava määre, onkin syytä kysyä, kuinka nykyinen sopeutumiseen vastuullistaminen eroaa aikaisemmista toiseuttavista käytännöistä.

Tulevaisuus nykyisyydessä – lannistumattomuuden lupaus

*On aika siirtyä riskistä resilienssiin.*⁸
(Ban Ki-moon 2015b)

Resilienssiä korostavan politiikan kaunein ja suurin lupaus on, että sinnikkyys mahdollistaisi epävarman tulevaisuuden pahimpien karikkojen välttämisen. Ajatus lannistumattomasta sopeutumisesta vastavoimana riskeille pitää sisällään olettamuksen sinnikkyydestä jatkuvana valppautena, jonka ansioita pahimmat uhkakuvat vältettäisiin. Sinnikkyyteen sisältyvä ajatus varuillaan olostäädättä elettyihin ja ennen kaikkea tuleviksi ennustettuihin koettelemissiin. Sinnikkyyspuheen viesti onkin, että tullakseen pelastetuiksi yksilön ja yhteisöjen tulee kasvattaa kykyään sopeutua. Merkilläpantavaa on, että sinnikkyys ymmärretään voimavarana, joka subjektilla tulisi olla, haavoittuvuudestaan huolimatta. Se sijaan, että poliittinen sinnikkyyspuhe peräänkuuluttaisi muutosta, se korostaa kestämissen eetosta.

YK:n ilmastosinnikkyyttä koskeva aloite (A2R esite 2017) menee jopa niin pitkälle, että se ehdottaa vaurautta ja hyvinvointia menestyksekkään kestävyden palkintona. Aloite kuvaa sopeutumisen rakentamisen tavoitteleja. Yksi tavoitteista, otsikolla ”Kansainvälinen resilienssikumppanuus: Valmistaudu. Kestä. Kukoista.” (*Global Resilience Partnership: Prepare. Persist. Thrive.*), havainnollistaa sinnikkyyteen ja sen kasvattamiseen liitettyjä myönteisiä piirteitä. Aloitteen keskeinen viesti on, että sinnikkyys ei ole ehto vain selviytymiselle mutta myös menestymiselle:

*Kansainvälinen resilienssikumppanuus pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan paikallisesti rakentuneita, vaikuttavia ja innovatiivisia ratkaisuja, jotka edesauttavat satojen miljoonien ihmisten sopeutumista Sahelissa, Afrikan sarvessa sekä Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa. Nämä sopeutumisen ratkaisut tukevat ihmisten kykyä valmistautua yllättäviin muutoksiin, selviytyä jatkuvassa paineessa sekä **menestyä turvatummassa tulevaisuudessa.***⁹

(A2R esite 2017, 10, korostus lisätty)

Aloitteen tavoitteissa sopeutumisvaatimukset kohdistuvat maantieteellisesti valikoiduille alueille ja ihmisille. Kuten jo aikaisemmin huomioimme, resilienssi on tuotettu elinehdoksi vain joillekin, ja siten myös sen lupaus on kohdallinen vain joillekin ihmisryhmille. Ote tiivistää oivallisesti sinnikkyyteen kytkeytyvän houkuttelevuuden – lupauksen paremmasta heille, jotka aidosti tarvitsevat hyvinvointia ja parempia elinoloja. Sinnikkyyteen liitetyn lupauksen lunastaminen, kuten aloitteen kuvausteksti jatkaa, on kuitenkin riippuvainen yksilöistä ja yhteisöistä, koska ”kansainvälinen yhteisö on usein voimaton katkaisemaan tuhon ja toipumisen toistuvaa kehää”¹⁰ (A2R esite 2017, 10). Valtio toimijoiden, kansainvälisen yhteisön ja kehittyneen maailman vastuut liudentuvat paikallistason ongelmiksi ja haasteiksi. Sopeutuvat subjektit kantavat itse vastuunsa mahdollisuudesta parempaan elämään.

Poliittisesti asetettu vaatimus sinnikkyydestä on monikerroksisesti ristiriitainen. Siihen sisältyy jännite kestävyysvaatimuksen ja parempaa lupaavan tulevaisuuden välillä. Sinnikkyys esitetään jonain, joka lisää yksilöiden ja yhteisöjen mahdollisuuksia, itsemääräämistä ja valinnanvapautta – valtaa päättää omasta kohtalostaan. Voimistunut keskustelu paikallisten ihmisten muutoskyvystä ja toimijuudesta, esimerkiksi muuttuvalla arktisella alueella, on tuottanut kuvaa päätösvallan ja kontrollin palautumisesta heille, joilta se on joskus otettu. Yhteisöllistä resilienssiä koskevien tutkimusten yhteydessä on myös väitetty, että sinnikkyys kykenisi tuottamaan vasta- ja muutostoimintaa (Keck ja Sakdapolrak 2013).

Yksi ristiriitaisuus on, että sinnikkyyttä vaaditaan heiltä, jotka jo joutuvat sinnittelemään. Sinnikkyys onkin olettamus jatkuvasta sinnittelystä ja odottamisesta sekä sitoutumisesta ”mukana roikkumiseen”¹¹ (Hage 2009, 97). Alkuperäiskansoille tässä asetelmassa, jossa he odottavat ja valmistautuvat epävarmaan, ei ole mitään uutta. Kuten kriittiset alkupe-

räiskansakysymyksiä tarkastelleet tutkijat ovat huomioineet, alkuperäiskansoille on toistuvasti luvattu jotakin parempaa. Näiden lupauksen vastineeksi alkuperäiskansoilta on odotettu kärsivällisyyttä ja selviämistä vallitsevissa haasteissa (Miyazaki 2004; Povinelli 2011; Sutton 2009). Oletettavasti, se ”jokin parempi” olisi palkinto sinnittelystä ja vapautus koetuista kärsimyksistä.

Toinen ja alkuperäiskansojen osalta yhtä merkittävä sinnikkyyssodotukseen sisältyvä ristiriita on tosiasiallinen mahdottomuus lunastaa politiikan maailmaa lupausta. Vaikka sinnikkyyys lupaa subjekteille aktiivista muutoksentehtävien roolia, todellisuudessa sen mahdollistama toimintatila on hyvin suppea. Kriittinen resilienssiä koskeva tutkimus on tehnyt näkyväksi vallankäyttöä, joka sisältyy sinnikkyyttä edistävien poliittisten toimenpiteiden tavoitteisiin (Joseph 2013; Pupavac 2005; Welsh 2014). Sinnikkyyssodotus kiinnittyy perustavanlaatuisesti subjektiin, ei sen ulkopuoliseen maailmaan: sinnikkäiden subjektien tulee olla kiinnostuneita sisäisistä voimavaroistaan, ei ympäröivistä toiminnan ehdoista tai rakenteista. Sinnikkyyden symboliksi on tuotettu yksilö, jolla on ”kyky muokata itseään selviytyäkseen”¹² (Reid 2012, 74). Jos sinnikkään subjektin huomio on vain itsensä kehittämisessä ja muuntamisessa, voiko hän koskaan muuttaa ympäröiviä rakenteita tai olosuhteita?

Mielestämme tähän kiteytyy juuri sinnikkyyssuopauksen suurin ristiriita – se on lupaus, jota ei ole mahdollista lunastaa. Huolimatta siitä, kuinka taitavasti subjektit, ja alkuperäiskansat erityisesti, sopeutuvat ja mukautuvat, he ovat aina olosuhteidensa armoilla, jatkuvasti valppaana ja hälytystilassa. Kuten Brad Evans ja Julian Reid (2014) osuvasti toteavat, sopeutujan rooliin määritellyille subjekteille ei anneta edellytyksiä muuhun kuin itsensä muuntamiseen ja jalostamiseen. Tulevaisuusorientoituneen sinnikkyysspuheen ongelmallisuus onkin muutoksen mahdollisuuden ja jatkuvan reaktiivisuuden ristiriidassa. Vaikka sinnikkyyys lupaa muutosta parempaan se samalla lukitsee nykyhetkeen ja sen vaatimukseen (äärimmilleen) venymisestä sekä hetkessä elämisestä päälle vyöryvien muutosten edessä. Hetkeen sidottu ja siinä eletty sinnikkyyys ei avaa ovea muutokseen: se mahdollistaa reagoimisen, ei aloitteellisuutta tai radikaalia muutosta.

Sinnikkyyden tukahduttava vaatimus

Sinnikkyyden eetos, ja sen sisältämä lupaus paremmasta tulevaisuudesta, muistuttaa monilla tavoin kolonialistia käytäntöjä. Erityisesti ajan ulottuvuus on ollut, niin historiallisesti kuin tässä ajassa, keskeinen alkuperäiskansojen ja kolonisoidijien välisissä suhteissa. Näissä epätasapainoisissa suhteissa lähtökohtana on ollut asemoida alkuperäiskansat odottajiksi. Poliittisesti ja yhteiskunnallisesti on tuotettu olettamaa, että sinnikäs odottaminen palkittaisiin lopulta kauan kaivatuilla oikeuksilla. Alkuperäiskansojen tilannetta Australiassa tutkinut Elizabeth Povinelli (2011, 99) on osuvasti kuvannut politiikkaa, jossa alkuperäiskansojen nykytila ohitetaan tulevaisuusorientoituneella pelastuslupauksella. Samalla tavoin Ghassan Hage (2009) on odottamisen valtaulottuvuuksia pohtivassa tekstissään huomoinut, kuinka toisille jumiutumista on tullut pysyvä olo-tila, elimellinen osa elämää. Hage (2009, 97) toteaa, että ”kokemus jumiutumisen normalisoitumisesta on lisääntynyt”¹³. Sen sijaan, että se olisi tila, josta pyrittäisiin pääsemään pois, se on tuotettu väistämättömyydeksi, joka täytyy vain kestää.

Sanana ’jumiutuminen’ tavoittaakin laajasti sen historiallisen ja tämän hetkisen tilanteen, jossa alkuperäiskansat ovat. Alkuperäiskansat ympäri maailmaa ovat monin tavoin yhä historiallisessa kestävyystestissä, jossa luvattu parempi tulevaisuus loputtomasti pakenee. Kuten Povinelli (2011) on osoittanut, alkuperäiskansojen huolet tai haasteet eivät koskaan tule vastatuiksi siinä ajassa, jossa ne tapahtuvat. Päinvastoin, vallitseva poliittinen ja yhteiskunnallinen huomio tulevaisuuteen sivuuttaa tässä hetkessä koetun kärsimyksen. Nykyhetki ja sen vaatimukset tulevat ohitetuiksi ja ne ”asetetaan sulkeisiin” (*”bracketed”*) (Povinelli 2011, 24).

Väkivaltaisen kolonialismin historiassa tarjolla oli vain tulevaisuus, johon sopeutua tai lakata olemasta. Hallitseva järjestys asetti ne soveliaan ja toivotun elämän raamit, joille ei ollut muuta vaihtoehtoa. Sopeutuminen näihin ehtoihin saattoi edistää selviytymistä, mutta ei taannut oikeuksia, saati tasa-arvoisuutta. Alkuperäiskansojen kohdalla sopeutuminen kolonialistiseen järjestykseen tarkoitti jatkuvia kulttuurisia, sosiaalisia ja taloudellisia sovittautumisia. 1960-luvulta alkaneiden kansalaisoikeuksia ja dekolonisaatiota ajavien liikkeiden nousu vaikutti sopeutumisvaatimusten uudelleenmäärittymiseen (esim. Anaya 2004; Morgan 2011). Puhe monikulttuurisuu-

desta, poliittisesta kumppanuudesta ja kulttuurisesta elpymisestä henkivät muutoksen tuulia. Saadakseen tunnustusta ja yhtäläisiä oikeuksia, alkuperäiskansojen tuli nyt sovittautua hallitsevan järjestelmän poliittisiin, oikeudellisiin ja sosiaalisiin rakenteisiin. Monet kriittiset alkuperäiskansatutkijat ovat kuitenkin osoittaneet, kuinka mukanaolo näissä järjestelmissä ei ole tarkoittanut merkittäviä muutoksia parempaan (esim. Altamirano-Jiménez 2013; Cortas-ssel 2008; Hale 2002).

Resilienssipuheen kautta tuotetuissa tulevaisuusvisioissa alkuperäiskansaisuus on edelleen ympäröity sopeutumisen vaatimuksella. Sitoutuminen kyvykkyyteen sopeutua on jotain, jota sinnikkyys edellyttää, mutta kuten alkuperäiskansojen kohdalla aikaisemminkin, se tarjoaa vain vähän. Jeremy Walker ja Melinda Cooper (2011, 155) ovat purkaneet epäsuhtaa, joka sisältyy politiikan vaatimukseen mukautuvuudesta. Heidän kriittinen tarkastelunsa osoittaa, kuinka länsimaisen kehittyneen maailman lupaus tulevasta on aina suhteessa marginalisoitujen asemaan, ei kehittyneeseen maailmaan. Esimerkiksi lupaus taloudellisesta kasvusta ei ole lupaus saavuttaa kehittyneen maailman elintasoa. Tämän näkökulman valossa alkuperäiskansaisuuden kiinnittäminen sinnikkyyteen on ongelmallista. Ymmärrys alati sopeutuvasta alkuperäiskansaisuudesta tuottaa asetelmaa, jossa alkuperäiskansat tunnustetaan ja heille sallitaan tietty olemisen tila, mutta yhtäläiset oikeudet ja hyvinvointi jäävät pysyvästi heidän ulottumattomiin. Alkuperäiskansojen sopeutumiskyky voi mahdollistaa esimerkiksi kulttuuristen käytäntöjen jatkumisen, mutta sopeutujan rooli antaa hyvin vähän mahdollisuuksia haastaa tai muuttaa vallitsevia olosuhteita ja niitä ehtoja, joita mukautumiselle asetetaan.

Ajalla ja ajallisuudella onkin keskeinen rooli alkuperäiskansaisuuden ja sinnikkyyden limittymisessä. Sopeutumisvaatimuksen tukahduttavuus on sen läpituonavuudessa ja loputtomuudessa. Jumiutumisen ta on tullut patologinen tila ja puhe alkuperäiskansojen sinnikkyydestä kieltää jälleen kerran nykyhetken merkityksen ja kiinnittää katseen tulevaisuuteen. Juhliessaan alkuperäiskansaisuuden sinnikkyyttä, politiikka saa mahdollisuuden olla yksilöimättä, milloin lupaus paremmasta todentuu tai keitä se itse asiassa koskee. Oletusarvoisesti heillä, joilla on kyky kestää ja olla sinnikkäitä, on myös aikaa odottaa. Poliitikassa alkuperäiskansaisuus ymmärretään näillä kyvyillä siunattuna. Ymmärrystä vahvistaa alkuperäiskansojen historiallinen todiste kyvystään: he

ovat yhä täällä, kolonialismista huolimatta.

Tämä sinnikkyysvaatimuksen ajallinen ulottuvuus paljastaa nykypäivän poliittisen vallankäytön. Vaatimus sopeutua on tuomio odottaa mahdollisesti ikuisesti. Ajallisuudesta tulee elämänhallinnan keino, tapa, jolla muut voivat määritellä asioiden arvoa ja kehityksen tahtia. Audra Simpson (2017) onkin kritisoinut nykypäivän kolonialistista aikaa näennäisestä neutraaliudesta. Hän huomauttaa ajan vallasta ja siitä, kuinka kolonialistinen järjestys ohjaa aikaa ”määrittelemällä mikä tai kuka merkitsee, mitkä menneisyydet elävät ja milloin ne kuolevat”¹⁴ (Simpson 2017, 22). Katseen kääntämisessä menneestä tulevaan on kyse totuus- ja sovintokomissioissakin, joita voidaan ajatella myös esimerkkeinä Pupavacin (2005) kuvaamista terapeutin hallinnan keinoista. Pohjoismaissakin ajankohtainen kysymys menneiden vääryyksiä aukipuhumisesta ja niiden tunnustamisesta sekä valtiollisen elimen muodostamisesta tähän tarkoitukseen on tärkeä alkuperäiskansayhteisöjen hyvinvoinnille. Esimerkiksi Suomi on käynnistänyt saamelaisen sovintokomission valmistelun vuonna 2017 ja Norja on päättänyt selvittää kahden pohjoisen vähemmistökansansa (saamelaiset ja kveenit) kokemaa pakkonorjalaistamista. Vaikka näiden elimien poliittinen tahtotila ja päämäärä on menneisyyden kohtaamisessa ja kansojen eheyttämisessä, vaara on, että sovintoprosessit toimivat kolonialistisen valtion ehdoilla ja eduksi määriteltäessä ajan merkitystä. Simpsonia mukaillen, sovintoprosessit välittävät kuvaa kolonialismista menneisyyden asiana: ne ovat merkki ”uuden ajan” alusta ja tietyn historiallisen painolastin ”kuolemasta”.

Vaatimalla alkuperäiskansoja kestämaan ja kääntämään katseensa nykyisyydestä tulevaisuuteen, sinnikkyyden puhe nimenomaisesti sivuuttaa historialliset vääryydet ja haavat ja niiden merkityksen nykyisyydelle. Poliittikan huomion vaihtuminen marginalisoiduista heihin, jotka ovat sinnikkäitä ”oman elämänsä määrittelijöitä” on erityisen merkityksellinen suhteessa toiseuttaviin kolonialistisiin historioihin. Ehtymätön oletus alkuperäiskansoista sopeutuvina vahvistaa, jälleen kerran, asetelmaa, jossa menneisyyden ei ajatella tuottavan vaatimuksia nykyisyyteen. Olettama on ikään kuin menneisyydellä ei olisi poliittista, oikeudellista tai moraalista painoa, joka ylittäisi myös tähän päivään. Poliittinen sinnikkyyden puhe sivuuttaa uhriuden ja siten menneisyyden painolastin, kuten Robin May Schott (2013, 213–214) on myös resilienssin kritiikissään osoittanut.

Alkuperäiskansojen sulauttaminen, vuosisatojen marginalisointi, ja muun muassa fyysinen ja henkinen hyväksikäyttö niputtuvat osaksi ”mennyttä”, josta poliittinen sinnikkyyspuhe nyt kehottaa pääsemään yli. Haavoistaan huolimatta, kuten oletus on, subjektin on kyettävä menemään eteenpäin. Vaatimus sinnikkyudesta ei vain sivuuta subjektin haavoja mutta myös kieltäytyy huomioimasta niiden syvyyttä tai tuottamaa kipua. Poliittikan sinnikkyyslupauksen valta on sen kyvyssä suunnata huomio vain tulevaan pelastukseen. Alkuperäiskansojen oikeuksien ja vaatimusten toteutumista on historiallisesti aina lykätty. Sen seurauksena monet alkuperäiskansat ja kulttuurit ovat vähitellen hiipuneet ja heillä, jotka vielä sinnittelevät, ei välttämättä ole enää varaa odottaa. Sinnikkyyspolitiikan tukahduttavuus on siinä, että heille, joille sopeutuminen on ollut aikaisemminkin ainoa vaihtoehto, ei ole nytkään muuta tarjolla.

Taipuva ja muuntuva kolonialismi

Audra Simpson (2016) on kuvannut kolonialismia aikaa läpäiseväksi rakenteeksi, jolla on oma sommitelmansa ja kielioppinsa. Se on rakenne, joka kestää aikaa. Kolonialistinen politiikka puolestaan, Simpsonin sanoin, on hyvin tietoinen omasta olemassaolostaan ja epätasa-arvon pysyvyydestä. Osa kolonialistista rakennetta ja sen uudelleentuottumista on tietoinen pyrkimys jatkaa samaa rataa (Simpson 2016, 329). Länsimainen kehittynyt maailma on halunnut vakuuttaa, että kolonialismi on historiaa ja kolonialistiset teot olivat yksittäisiä ikäviä tapahtumia. Kolonialismi on esitetty erillisinä tapahtumina, joilla on alku ja loppu. Luontevana jatkumona tälle jopa kolonialistisen historiansa tunnustaneet valtiot ovat jättäneet purkamatta rakenteita ja käytäntöjä, jotka tuottavat toistuvaa väkivaltaa ja syrjintää (esim. keskustelu Australian perustuslain muuttamisesta, Merlan 2018). Kriittinen jälkikolonialistinen tutkimus onkin vaatinut nykypäivän kolonialismin rakenteiden avaamista. Yksittäisten tapahtumien ja ajallisten episodien sijaan eheyttävien toimien huomio tulisi olla tavoissa, joilla kolonialististen rakenteiden olemassaolo mahdollistuu ja mahdollistetaan. Kuten tutkijat painottavat, kolonialismi ei ole ”tapahtumallisuudessa” vaan rakenteissa ja prosesseissa, jotka ovat laaja-alaisia ja toistuvia (esim. Alfred 2005; Simpson 2017; Veracini 2015).

Kansainvälinen politiikka ei ole tehnyt poikkeus-

ta kansallisista lähestymistavoista: sen tarjoamat ”vastaukset” ovat olleet teknisiä korjausliikkeitä, joilla on puututtu yksittäisiin menneisyyden virheisiin. Alkuperäiskansojen kokemia vääryyksiä ja heidän poliittista toiseuttamistaan on pyritty korjaamaan muun muassa institutionaalisella mukaanottamisella ja oikeudellisella hyvittämisellä. Esimerkiksi poliittista osallistumista on tarjottu alkuperäiskansoille hyvityksenä historiallisesta haluttomuudesta huomioida heidät (suvereeneina) poliittisina toimijoina. Tällä poliittisella tunnustamisella kansainvälinen yhteisö on pyrkinyt siirtämään kolonialismin menneisyyteen ja tekemään eroa omaan tahraiseen historiaansa (Lindroth ja Sinevaara-Niskanen 2018).

Sinnikkyuden ja sopeutumisen tarjoaminen alkuperäiskansoille vastauksena muuttuneen maailman haasteisiin ei eroa muista ”helpoista ratkaisuista”. Kiinnostus alkuperäiskansojen sinnikkyyteen on, jälleen kerran, osoitus kyvyttömyydestä ja haluttomuudesta tunnistaa valtasuhteita ja niiden epätasapainoa vallitsevassa poliittisessa asetelmassa. Alkuperäiskansojen on sopeuduttava, nyt ja tulevaisuudessa, mutta he eivät edelleenkään määrittele sopeutumisen tarvetta tai tahtia. Jatkumona historiallisille kolonialistisille käytännöille, sinnikkyuden vaatimus on ehdoton: politiikka ei lupaa heille tulevaisuutta ilman joustamista ja mukautumista. Vaatimus sinnikkyudesta elinehtona muuttuvassa maailmassa toimiikin nykypäivänä näennäisesti perusteltuna syynä jatkaa alkuperäiskansaisuuden lukitsemista sopeutujan asemaan.

Kolonialistista valtasommitelmaa kuvaava piirre on ajatus muutoksesta (parempaan) jonakin, joka ei tapahdu vielä hetkeen, jos laisinkaan. Samalla tavoin sinnikkyuden vaatimus ei lupaa vastineeksi perustavanlaatuisista muutosta olosuhteisiin. Epävarmat ja ennustamattomat olosuhteet – jotka poliittisissa puheissa ja toimenpiteissä edellyttävät sopeutumista ja sinnikkyyttä – pysyvät, ja jalostettu sinnikkyys auttaa kestäämään niitä. Tällöin pysähtyneisyydestä ja odottamisesta tulee vallitseva tila. Resilienssipuhe tuottaa ymmärrystä siitä, kuinka parempia aikoja voi olla tulossa, mutta pysyvyydestä ja turvasta on tullut saavuttamattomia etuoikeuksia. Erityisesti alkuperäiskansoille on annettu ymmärtää, että he saisivat edes jonkunlaisen korvauksen sopeutumisestaan. Kuitenkin, kuten historia on osoittanut, alkuperäiskansat odottavat yhä näitä sosiaalisia, taloudellisia ja oikeudellisia parannuksia ja korvauksia. Kärjistäen voikin todeta, että vallitseva poliittinen eetos alkuperäiskan-

sojen sinnikkyudesta vain vahvistaa kuvaa, etteivät nämä parannukset ole toteutumassa.

Kansainvälisen politiikan väsymätön vaatimus sopeutuvuudesta ja sinnikkyudesta pakottaa heitä, jotka ovat jo joustaneet äärimmilleen, vielä suurempaan joustavuuteen ja sopeutuvuuteen. Lorenzo Veracinin (2015) mukaan kolonialismin aikaisemmat ilmenemismuodot olivat helpompia havaita, koska ne olivat voimankäytössänsä suurempia. Ne ilmenevät muodoiksi, jotka ovat epäsuoria ja hankalammin nähtävissä ”ovat osoittautuneet laajimmin levinneiksi ja sitkeimmiksi”¹⁵ (Veracini 2015, 17). Halu ”muokata” alkuperäiskansaisuutta ja määrittellä, mitä sen tulisi olla, on yksi kolonialismin piiloisista muodoista. Tapa, jolla kansainvälinen politiikka korostaa ja juhlii alkuperäiskansojen erityistä sinnikkyyttä ja sopeutumiskykyä ottaa osaa ”oikean” ja ”tunnistettavan” alkuperäiskansaisuuden määrittämiseen. Samalla se mahdollistaa alkuperäiskansaisuuden kolonialistisen hallinnan jatkumista. Näennäisesti sinnikkyuden korostamisella halutaan tukea alkuperäiskansojen omien ”perinteisten” kykyjen hyödyntämistä ja kehittämistä, ja siten edesauttaa heidän mahdollisuuksiaan selvitä. Kuitenkin, kuten olemme tässä paperissa osoittaneet, sinnikkyysvaatimuksessa ja sen kohdistamisessa erityisesti alkuperäiskansoihin on pohjimmiltaan kyse alkuperäiskansaisuuden lukitsemisesta toiseutetun asemaan. Alkuperäiskansoille määritely odottavien, sinnittelevien ja reagoivien subjektien asema istuu saumattomasti kolonialistiseen sommitelmaan.

Poliittisen sinnikkyyspuheen kriittinen tarkastelu paljastaa vallankäytön vähemmän keskusteltuja ja piiloisia muotoja. Alkuperäiskansaisuuden kohdennettu jatkuva sinnikkyysodotus tekee näkyväksi kolonialististen prosessien sitkeyden. Kansainvälisen yhteisön halu korostaa alkuperäiskansojen sopeutumista ja sinnikkyyttä, niin globaalina kuin paikallisena ratkaisuna, osoittaa, ettei nykypolitiikan(kaan) tavoitteena ole lisätä tasa-arvoisuutta tai vähentää marginalisoitujen haavoittuvuutta. Päinvastoin, vaatimus sinnikkyudesta ruokkii olemassa olevaa epätasa-arvoa ja uusintaa alkuperäiskansojen toiseuttamista. Kolonialistiset käytännöt ovat saaneet uutta käyttövoimaa politiikan suosimasta rohkaisevasta ja kannustavasta sinnikkyysetiksettä.

VIITTEET

- ¹ “The problematisation that calls for resilience is that of ‘un-ness’: unexpected, unknowable, unpredictable, unmanageable events.” (Aradau 2014, 78)
- ² “adapt and transform themselves as needed” (Arctic resilience report 2016, xii)
- ³ “to be indigenous is to be resilient” (Rotarangi ja Russell 2009, 209)
- ⁴ “the resistance and resilience of Arctic cultures and societies are as impressive as the changes they have so far managed to successfully negotiate” (Arctic human development report 2004, 45)
- ⁵ “Because the most intense and direct effects of climate events are experienced at the local level, scoping (or identifying) objectives and risks can benefit tremendously from the knowledge accumulated by local communities. ... Tapping into local knowledge has brought significant benefits in terms of climate resilience” (World economic and social survey 2016, 89)
- ⁶ “living in one of the world’s most variable biomes means that people of the Arctic, and in particular the Indigenous Peoples of the Arctic, know a great deal about resilience.” (Arctic resilience report 2016, xvi)
- ⁷ “These are the people who did the least to cause climate change, yet they stand to lose their homes, their jobs, and even their lives because of the growing impacts of climate change.” (Ban Ki-moon 2015a)
- ⁸ “It is time to move from risk to resilience.” (Ban Ki-moon 2015b)
- ⁹ “The Global Resilience Partnership (GRP) aims to identify and scale locally driven, high-impact, innovative solutions that will build the resilience of hundreds of millions of people in the Sahel, Horn of Africa, and South and Southeast Asia, supporting them to prepare for shock, persist through chronic stress and thrive in a more secure future.” (A2R esite 2017, 10)
- ¹⁰ “international community often powerless to break the cycle of disaster, recovery – repeat.” (A2R esite 2017, 10)
- ¹¹ “stick it out” (Hage 2009, 97)
- ¹² “capable of making those adjustments to itself which enable it to survive” (Reid 2012, 74)
- ¹³ “there is an increasing sense that stuntedness has been normalized.” (Hage 2009, 97)
- ¹⁴ “to define what matters, who matters, what pasts are alive and when they die” (Simpson 2017, 22)
- ¹⁵ “have proven the most widespread and resilient” (Veracini 2015, 17)

LÄHTEET

- A2R esite. 2017. https://static1.squarespace.com/static/5651e0a2e4b0d031533efa3b/t/59bb93d190bade1cb024256c/1505465307215/A2R_final_web_.pdf Viitattu 21.12.2017.
- A2R aloite. 2015. <http://www.a2rinitiative.org/profile/> Viitattu 21.12.2017.
- Agrawal, Arun. 2005. *Environmentality: Technologies of government and the making of subjects*. Durham: Duke University Press.
- Alfred, Taiaiake. 2005. *Wasáse: Indigenous pathways of action and freedom*. Peterborough: Broadview Press.
- Altamirano-Jiménez, Isabel. 2013. *Indigenous encounters with neoliberalism: Place, women and the environment in Canada and Mexico*. Vancouver: UBC Press.
- Anaya, James. 2004. *Indigenous peoples in international law*. Toinen painos. Oxford: Oxford University Press.

- Aradau, Claudia. 2014. The promise of security: Resilience, surprise and epistemic politics. *Resilience: International Policies, Practices and Discourses* 2:2, 73–87.
- Arctic Human Development Report. 2004. Akyreyri: Stefansson Arctic Institute.
- Arctic Resilience Report. 2016. Marcus Carson ja Garry Peterson (toim.). Stockholm Environment Institute and Stockholm Resilience Centre, Stockholm. <https://oaarchive.arctic-council.org/handle/11374/1838>. Viitattu 21.6.2107.
- Axworthy, Timothy S., Koivurova, Timo ja Hasanat, Waliul (toim.). 2012. *The Arctic Council: Its place in the future of Arctic governance*. Toronto: Walter & Duncan Gordon Foundation.
- Balaton-Chrimes, Samantha ja Stead, Victoria. 2017. Recognition, power and coloniality. *Postcolonial Studies* 20:1, 1–17.
- Ban Ki-moon. 2015a. Climate Resilience Initiative: Anticipate, Absorb, Reshape (A2R) <http://www.a2rinitiative.org/background/> Viitattu 21.12.2017.
- Ban Ki-moon. 2015b. New international initiatives increase resilience protecting millions of people. Press release / 02. DEC, 2015 <http://newsroom.unfccc.int/lpaa/resilience/press-release-lpaa-resilience-2-new-international-initiatives-increase-resilience-protecting-millions-of-people/> Viitattu 21.12.2017.
- Birrell, Kathleen. 2016. *Indigeneity: Before and beyond the law*. Abingdon: Routledge.
- Brown, Katrina. 2016. *Resilience, development and global change*. New York: Routledge.
- Brown, Wendy. 2015. *Undoing the demos: Neoliberalism's stealth revolution*. New York: Zone Books.
- Chandler, David ja Reid, Julian. 2016. *The neoliberal subject: Resilience, adaptation and vulnerability*. London: Rowman & Littlefield.
- Chandler, David ja Coaffee, Jon (toim.). 2017. *The Routledge handbook of international resilience*. London: Routledge.
- Coombes, Brad, Johnson, Jay J. ja Howitt, Richard. 2012. Indigenous geographies II: The aspirational spaces in postcolonial politics – reconciliation, belonging and social provision. *Progress in Human Geography* 37:5, 691–700.
- Corntassel, Jeff. 2008. Toward sustainable self-determination: Rethinking the contemporary indigenous-rights discourse. *Alternatives* 33, 105–132.
- Coulthard, Glen Sean. 2014. *Red skin, white masks: Rejecting the colonial politics of recognition*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Dahl, Jens. 2012. *Indigenous space and marginalized peoples in the United Nations*. New York: Palgrave Macmillan.
- Dean, Mitchell. 1999. *Governmentality: Power and rule in modern society*. London: Sage.
- Evans, Brad ja Reid, Julian. 2014. *Resilient life: The art of living dangerously*. Cambridge: Polity.
- Galloway-McLean, Kirsty, Ramos-Castillo, Ameyali ja Castellanos, Edwin J. 2017. Indigenous peoples, local communities and climate change mitigation. *Climatic Change* 140:1, 1–4.
- Green, Joyce. 2007. Balancing strategies: Aboriginal women and constitutional rights in Canada. Teoksessa Joyce Green (toim.), *Making space for indigenous feminism*. London: Zed Books, 140–155.
- Grove, Kevin. 2018. *Resilience*. Abington: Routledge.
- Hage, Ghassan. 2009. Waiting out the crisis: On stuckedness and governmentality. Teoksessa Ghassan Hage (toim.), *Waiting*. Carlton: Melbourne University Press, 97–106.
- Hale, Charles R. 2002. Does multiculturalism menace? Governance, cultural rights and the politics of identity in Guatemala. *Journal of Latin American studies* 34:3, 485–524.
- Hovelsrud, Grete K. ja Smit, Barry (toim.). 2010. *Community adaptation and vulnerability in Arctic regions*. London: Springer.
- Joseph, Jonathan. 2013. Resilience as embedded neoliberalism: A governmentality approach. *Resilience: International Policies, Practices and Discourses* 1:1, 38–52.
- Keck, Markus ja Sakdapolrak, Patrick. 2013. What is social resilience? Lessons learned and ways forward. *Erdkunde* 67:1, 5–19.
- Kuokkanen, Rauna. 2011. Self-determination and indigenous women: “Whose voice is it we hear in the Sámi Parliament?” *International Journal on Minority and Group Rights* 18:1, 39–62.
- Larner, Wendy ja Walters, William (toim.). 2004. *Global governmentality: Governing international spaces*. London: Routledge.
- Larner, Wendy. 2005. Neoliberalism in (regional) theory and practice: The stronger communities action fund in New Zealand. *Geographical Research* 43:1, 9–18.
- Lemke, Thomas. 2012. *Foucault, governmentality, and critique*. Boulder: Paradigm Publishers.
- Li, Tania Murray. 2007. *The will to improve: Governmentality, development, and the practice of politics*. Durham: Duke University Press.
- Lightfoot, Sheryl. 2015. Settler-state apologies to indigenous peoples: A normative framework and comparative assessment. *Native American and Indigenous Studies* 2:1, 15–39.
- Lindroth, Marjo ja Sinevaara-Niskanen, Heidi. 2013. At the crossroads of autonomy and essentialism: Indigenous peoples in international environmental politics. *International Political Sociology* 7:3, 275–293.
- Lindroth, Marjo ja Sinevaara-Niskanen, Heidi. 2014. Adapt or die? The biopolitics of indigeneity – from the civilising mission to the need for adaptation. *Global Society* 28:2, 180–194.
- Lindroth, Marjo ja Sinevaara-Niskanen, Heidi. 2016. The biopolitics of resilient indigeneity and the radical gamble of resistance. *Resilience: International Policies, Practices and Discourses* 4:2, 130–145.
- Lindroth, Marjo ja Sinevaara-Niskanen, Heidi. 2018. *Global politics and its violent care for indigeneity: Sequels to colonialism*. New York: Palgrave Macmillan.
- Merlan, Francesca. 2018. *Dynamics of difference in Australia: Indigenous past and present in a settler country*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Miyazaki, Hirokazu. 2004. *The method of hope: Anthropology, philosophy, and Fijian knowledge*. Stanford: Stanford University Press.
- Morgan, Rhiannon. 2011. *Transforming law and institution: Indigenous peoples, the United Nations and human rights*. Farnham: Ashgate.
- Povinelli, Elizabeth A. 2011. *Economies of abandonment: Social belonging and endurance in late liberalism*. Durham: Duke University Press.
- Pupavac, Vanessa. 2005. Human security and the rise of global therapeutic governance. *Conflict, Security & Development* 5:5, 161–181.
- Reid, Julian. 2012. The disastrous and politically debased subject of resilience. *Development Dialogue* no. 58, 67–79.
- Rotarangi, Stephanie ja Russell, Darryn. 2009. Social-ecological resilience thinking: Can indigenous culture guide environmental management? *Journal of the Royal Society of New Zealand* 39:4, 209–213.
- Schott, Robin May. 2013. Resilience, normativity and vulnerability. *Resilience: International Policies, Practices and Discourses* 1:3, 210–218.

- Siegmann, Karin Astrid. 2010. Strengthening whom? The role of international migration for women and men in Northwest Pakistan. *Progress in Development Studies* 10:4, 345–361.
- Simpson, Audra. 2016. Consent's revenge. *Cultural Anthropology* 31:3, 326–333.
- Simpson, Audra. 2017. The ruse of consent and the anatomy of 'refusal': Cases from indigenous North America and Australia. *Postcolonial Studies* 20:1, 18–33.
- Strakosch, Elizabeth. 2015. *Neoliberal indigenous policy: Settler colonialism and the 'post-welfare' state*. London: Palgrave Macmillan.
- Sutton, Peter. 2009. *The politics of suffering: Indigenous Australia and the end of the liberal consensus*. Carlton: Melbourne University Press.
- Sylvester, Christine. 2006. Bare life as a development/postcolonial problematic. *The Geographical Journal* 172:1, 66–77.
- Sörensen, Jens Stihoff ja Söderbaum, Fredrik. 2012. Introduction: The end of the development-security nexus? *Development Dialogue* 58, 7–19.
- UNESCO (2018) Local and indigenous knowledge systems <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/priority-areas/links/related-information/about-us/> Viitattu 20.4.2108
- Thomas, Darren, Mitchell, Terry ja Arseneau, Courtney. 2016. Re-evaluating resilience: From individual vulnerabilities to the strength of cultures and collectivities among indigenous communities. *Resilience: International Policies, Practices and Discourses* 4:2, 116–129.
- Veracini, Lorenzo. 2015. *The settler colonial present*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Walker, Jeremy ja Cooper, Melinda. 2011. Genealogies of resilience: From systems ecology to the political economy of crisis adaptation. *Security Dialogue* 42, 143–160.
- Watson, Irene. 2015. *Aboriginal peoples, colonialism and international law: Raw law*. Abingdon: Routledge.
- Welsh, Marc. 2014. Resilience and responsibility: Governing uncertainty in a complex world. *The Geographical Journal* 80:1, 15–26.
- World Economic and Social Survey. 2016. *Climate change resilience: An opportunity for reducing inequalities*. Department of Economic and Social Affairs, United Nations Secretariat. https://wess.un.org/wp-content/uploads/2016/06/WESS_2016_Report.pdf. Viitattu 8.2.2017.